

บทบรรณาธิการ

คำถาม การยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งถอนการยึดที่ดิน โดยอ้างว่าผู้ร้องอยู่ในฐานะที่จะบังคับให้จดทะเบียนสิทธิของตนได้อยู่ก่อน จะยื่นต่อศาลที่ดำเนินการบังคับคดีแทนศาลที่ออกหมายบังคับคดีได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๘๔๗/๒๕๕๖ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าคดีนี้ศาลจังหวัดนครราชสีมาขอให้ศาลชั้นต้นบังคับคดีแทน ต่อมาโจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๐๕๖๐ ตำบลหนองขमार อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พร้อมสิ่งปลูกสร้างของจำเลยที่ ๒ ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นขอให้มีการสั่งถอนการยึดที่ดินดังกล่าว

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องประการแรกว่า ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นหรือไม่ ผู้ร้องฎีกาในข้อนี้ว่าผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นได้ เพราะเป็นศาลที่ได้บังคับคดีแทนศาลจังหวัดนครราชสีมา เมื่อศาลชั้นต้นยังไม่ได้ส่งทรัพย์ที่ยึดหรือเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดไปยังศาลจังหวัดนครราชสีมา ผู้ร้องจึงมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นได้

เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๗ (๒) บัญญัติว่า “คำฟ้องหรือคำร้องขอที่เสนอเกี่ยวเนื่องกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลซึ่งคำฟ้องหรือคำร้องขอนั้น จำต้องมีคำวินิจฉัยของศาลก่อนที่การบังคับคดีจะได้ดำเนินไปได้โดยครบถ้วนและถูกต้องนั้น ให้เสนอต่อศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีตามมาตรา ๓๐๒” และมาตรา ๓๐๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลที่มีอำนาจออกหมายบังคับคดีหรือหมายจับลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือมีอำนาจทำคำวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวข้องด้วยการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งซึ่งได้เสนอต่อศาลตามบทบัญญัติแห่งลักษณะนี้ คือศาลที่ได้พิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นต้น” การที่ผู้ร้องยื่นคำร้อง ขอให้ศาลมีคำสั่งถอนการยึดที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๐๕๖๐ **อ้างว่าผู้ร้องมีสิทธิตามคำพิพากษามายอม** เป็นการเสนอคำร้องขอที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการบังคับคดีตาม คำพิพากษา จึงต้องยื่นต่อศาลชั้นต้นที่เป็นศาลที่ได้ออกหมายบังคับคดีคือศาลที่ได้พิจารณาและตัดสินคดีในชั้นต้นตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๗ (๒) ประกอบมาตรา ๓๐๒ ซึ่งได้แก่ศาลจังหวัดนครราชสีมา จะยื่นต่อศาลที่ดำเนินการบังคับคดีแทนศาลที่ออกหมายบังคับคดีไม่ได้ คดีนี้ศาลจังหวัดนครราชสีมาขอให้ศาลชั้นต้นบังคับคดีแทน เมื่อ

ข้อเท็จจริงได้ความว่าศาลที่ออกหมายบังคับคดีคือศาลจังหวัดนครราชสีมา ไม่ใช่ศาลชั้นต้นที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ถอนการยึดทรัพย์ จึงเป็นการเสนอคำร้องต่อศาลที่ไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ย่อมหาอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลชั้นต้นนั้นได้ไม่

คำถาม ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า จำเลยที่ ๒ ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ แต่พิพากษายกฟ้องเพราะเห็นว่าฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๒ ขาดอายุความแล้ว โจทก์อุทธรณ์ จำเลยที่ ๒ กล่าวในคำแก้อุทธรณ์ในประเด็นดังกล่าวโดยมิได้ยื่นอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์จะต้องวินิจฉัยประเด็นในคำแก้อุทธรณ์หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๓๑๐/๒๕๕๕ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๒ โดยผลแห่งคดีจำเลยที่ ๒ จึงไม่จำต้องอุทธรณ์ แต่โจทก์มีสิทธิอุทธรณ์เมื่อโจทก์ยื่นอุทธรณ์ จำเลยที่ ๒ มีสิทธิยื่นคำแก้อุทธรณ์ได้ เมื่อจำเลยที่ ๒ ไม่เห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่วินิจฉัยว่าจำเลยที่ ๒ ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ แต่ที่พิพากษายกฟ้องเพราะเห็นว่าฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๒ ขาดอายุความแล้ว จำเลยที่ ๒ ย่อมมีสิทธิโต้แย้งคัดค้านคำพิพากษาศาลชั้นต้นในประเด็นที่วินิจฉัยให้จำเลยที่ ๒ ร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ ขดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ได้ แม้จำเลยที่ ๒ มิได้ยื่นเป็นคำฟ้องอุทธรณ์ก็ตาม แต่จำเลยที่ ๒ ก็มีสิทธิคัดค้านโดยกล่าวในคำแก้อุทธรณ์ได้ ประเด็นข้อพิพาทดังกล่าวจึงยังมีอยู่ ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ต้องวินิจฉัยประเด็นดังกล่าวด้วย

คำถาม ฟ้องเดิม โจทก์ขอให้บังคับจำเลยและบริวารออกไปจากที่ดินของโจทก์ไม่ได้บรรยายเกี่ยวกับการเรียกค่าเสียหาย โจทก์จะขอแก้ไขคำฟ้องเรียกค่าเสียหายได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๖๕/๒๕๕๘ ฟ้องเดิมโจทก์กล่าวอ้างว่า จำเลยบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยปลูกต้นปาล์มน้ำมันและเก็บเกี่ยวผลปาล์มน้ำมันและปลูกสร้างอาคารสำนักงาน และที่พนักงานและลูกจ้างโดยไม่ได้รับอนุญาตจากโจทก์ ทั้งไม่มีสิทธิใดๆ และไม่มีนิติสัมพันธ์ใดๆ กับกรมป่าไม้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และโจทก์ หลังจากนั้นโจทก์บอกกล่าวให้จำเลยพร้อมบริวารออกไปจากที่ดินพิพาทแล้ว แต่จำเลยเพิกเฉย อันเป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์ และทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายไม่สามารถนำที่ดินพิพาทซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินมา

ทำการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามอำนาจหน้าที่ โจทก์ยอมมีสิทธิเรียกค่าเสียหายจากจำเลยได้ การแก้ไขคำฟ้องอันสืบเนื่องมาจากการกระทำตามฟ้องเดิมจึงเป็นการแก้ไขคำฟ้องที่เกี่ยวกับฟ้องเดิมพอที่จะรวมพิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีเข้าด้วยกันได้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๙ โดยหาจำต้องแก้ไขข้อหาหรือข้ออ้างได้เฉพาะการสละข้อหาในฟ้องเดิมบางข้อหรือเพิ่มเติมฟ้องให้บริบูรณ์ไม่ ศาลชั้นต้นอนุญาตให้โจทก์แก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องเกี่ยวกับการเรียกค่าเสียหายนั้นชอบแล้ว

คำถาม การที่โจทก์ฟ้องเรียกค่าชดเชย ๖๙๑,๒๐๐ บาท แต่โจทก์อุทธรณ์ว่าติดใจเรียกร้องค่าชดเชยเพียง ๕๐๐,๐๐๐ บาท เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องโดยลดจำนวนทุนทรัพย์ ซึ่งจะต้องยื่นคำร้องขอแก้ไขฟ้องภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย มิฉะนั้นถือว่าโจทก์ไม่ได้อุทธรณ์ จำเลยทั้งสามจึงไม่ต้องรับผิดชอบค่าชดเชยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๘๙๗/๒๕๕๘ การที่โจทก์อุทธรณ์โดยระบุในคำฟ้องอุทธรณ์ว่าโจทก์ติดใจเรียกร้องค่าชดเชยเพียง ๕๐๐,๐๐๐ บาท ไม่ใช่การแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องโดยลดจำนวนทุนทรัพย์ซึ่งจะต้องทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลก่อนวันชี้สองสถาน หรือก่อนวันสืบพยานไม่น้อยกว่าเจ็ดวันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๘๐ หากแต่เป็นเรื่องที่โจทก์พอใจเรียกร้องค่าชดเชยในชั้นอุทธรณ์เพียงจำนวนดังกล่าวซึ่งโจทก์ไม่จำเป็นต้องยื่นคำร้องขอแก้ไขคำฟ้อง

คำถาม โจทก์อุทธรณ์ขอให้ลงโทษจำเลยเฉพาะข้อหาที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์จะพิพากษาแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้นในข้อหาอื่นที่ศาลชั้นต้นให้การลงโทษไว้ เป็นไม่รอการลงโทษได้หรือไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๑๘๒/๒๕๕๕ ความผิดข้อหาทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กาย ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๙๕ ให้จำคุก ๑ ปี และปรับ ๔,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับสารภาพ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตาม ป.อ. มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๖ เดือน และปรับ ๒,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ยกฟ้องโจทก์สำหรับข้อหาที่มีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาตและพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุสมควรและโดยไม่ได้รับใบอนุญาต กับข้อหาทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัวหรือความตกใจโดยการขู่เข็ญ โจทก์อุทธรณ์ขอให้ลงโทษจำเลยเฉพาะข้อหาที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องดังกล่าว

โดยโจทก์มิได้อุทธรณ์ในข้อหาทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายแต่อย่างใด จึงต้องถือว่าโจทก์พอใจคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่ลงโทษจำเลยในข้อหาดังกล่าวแล้ว ดังนั้น การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิพากษาแก้โทษจำเลยในข้อหานี้เป็นไม่รอกการลงโทษและไม่ลงโทษปรับจำเลยจึงเป็นการไม่ชอบ เพราะเป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลยอันเป็นการต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๒ ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้จำเลยมิได้ยกขึ้นฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบด้วยมาตรา ๒๒๕

คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานลักทรัพย์ ข้อเท็จจริงที่โจทก์อ้างว่าจำเลยกับพวกเคยไปเช่ารถยนต์ที่ร้านบุคคลอื่น แล้วนำรถยนต์ที่เช่าไป ศาลจะนำมารับฟังเป็นพยานหลักฐานได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๒๗๙๘/๒๕๕๘ โจทก์ฟ้องกล่าวหาว่า จำเลยทั้งสองกับพวกร่วมกันใช้กลอุบายทำที่เป็นขอเช่ารถยนต์จากผู้เสียหายที่ ๓ เพื่อลักรถยนต์โดยโจทก์อ้างว่าได้รับทราบข้อมูลจาก น. ดังนั้นโจทก์จึงมีหน้าที่ต้องนำสืบให้ได้ความจริงตามข้อกล่าวหา แต่โจทก์กลับมีเพียงคำให้การของ น. ที่ให้การไว้ต่อพันตำรวจโท ช. ในชั้นสอบสวนเท่านั้น ซึ่งเป็นเพียงพยานบอกเล่า ทั้งจำเลยทั้งสองก็นำสืบต่อสู้ว่า น. แต่เพียงผู้เดียวเป็นตัวการ ดำเนินการเกี่ยวกับการเช่ารถยนต์คันดังกล่าวทั้งหมด จำเลยทั้งสองมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องรู้เห็นด้วย คำให้การในชั้นสอบสวนของ น. เท่ากับพยานขัดทอดซึ่งในการวินิจฉัยชั้นนี้ ศาลจำต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง และไม่ควรเชื่อพยานหลักฐานนั้นโดยลำพังเพื่อลงโทษจำเลย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๗/๑ วรรคหนึ่ง ดังนี้ แม้โจทก์อ้างว่า ก่อนเกิดเหตุ จำเลยที่ ๑ กับพวกเคยไปเช่ารถยนต์ที่ร้าน บ. แล้วนำรถยนต์ที่เช่าไป ก็ไม่ปรากฏว่ามีการดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๑ กับพวกแต่อย่างใดทั้งพยานหลักฐานดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับความประพฤติในทางเสื่อมเสียของจำเลยที่ ๑ ต้องห้ามมิให้รับฟังตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๖/๒ วรรคหนึ่งพยานหลักฐานของโจทก์จึงตกเป็นที่สงสัยว่า จำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำความผิดฐานลักทรัพย์หรือไม่ จึงให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลยทั้งสอง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๗ วรรคสอง

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
บรรณาธิการ